

Ribera d'Ebre

Efemèride. La Banda Municipal de Benissanet rep la Creu de Sant Jordi en homenatge a la seua trajectòria i a un llegat compartit entre generacions

125 anys de música, memòria i identitat

Reportatge

MARINA PALLÀS CATURLA
TORTOSA

Quan una banda de música arriba als 125 anys, no només celebra una efemèride. Celebra una manera d'entendre el món. A Benissanet la música ha estat sempre un llenguatge compartit, un pont entre generacions i un espai on tothom —grans i petits— ha trobat un lloc on ser i pertànyer. Per això, la concessió de la Creu de Sant Jordi a la Banda i Escola Municipal de Música no és només un reconeixement institucional: és un homenatge a un poble sencer.

«Els premis sempre van bé per donar visibilitat», valora Jordi Barceló Aguiló, director de la banda i de l'escola. «Estem convençuts que aquest premi farà que molta gent que potser feia temps que no estava vinculada a l'entitat torni a mostrar interès per la seva banda».

La història de la banda és ben antiga. Hi ha documents que parlen de formacions musicals ja el 1820, tot i que la primera imatge conservada és del 25 de juliol de 1901, el dia del patró. Aque-

Quasi 80 alumnes estudien música a Benissanet. A cada casa hi ha un músic

lla fotografia en blanc i negre, amb músics que miren a càmera amb solemnitat, és el primer testimoni d'una continuïtat que només es va interrompre durant la Guerra Civil.

Des d'aleshores, la banda ha estat present a cada festa, cada processó, cada celebració i cada comiat. Ha crescut, ha canviat, ha sobreviscut a crisis i migracions, i ha sabut mantenir-se com un espai de cohesió. «Les bandes de música sempre han tingut un fort component de cohesió social», recorda Barceló. «A Benissanet sempre s'ha dit que a cada casa hi ha un músic».

La Banda de Benissanet assajant un dissabte al matí. FOTO: JOAN REVILLAS

Enguany celebraran diversos actes per l'aniversari. FOTO: J. REVILLAS

Si la banda és el rostre visible, l'escola n'és el cor. Sense ella, el futur seria incert. «Sense escola no tindríem banda i, sense banda, tampoc s'entendria l'escola; és un projecte conjunt», afirma el director. Actualment, entre 70 i 80 alumnes estudien música a Benissanet, en una escola que té una particularitat preciosa: és una es-

cola de música de banda, on es poden aprendre tots els instruments que formen part de la formació.

Els més petits comencen al Conjunt, una banda infantil on els alumnes de primària i primer d'ESO aprenen no només música, sinó també convivència, responsabilitat i amistat. «Quan entren

a la banda ja han assolit molts dels conceptes propis de formar part d'una formació musical», explica Barceló. I això es nota: la banda és un espai on conviuen joves talents i músics veterans que aporten estabilitat i memòria.

El 125è aniversari no és només una efemèride sinó una celebració col·lectiva. El tret de sortida

va ser el Dia Europeu de la Música, organitzat per la Generalitat a Benissanet. Des d'aleshores, el calendari s'ha anat omplint d'actes que combinen emoció, retrobament i orgull.

El moment més simbòlic va arribar el 26 d'abril, amb un concert on la banda va oferir la Creu de Sant Jordi «a tot el poble i a tota la comunitat educativa». Però encara queda molt per viure: la participació al Festival de Bandes de Música a l'Auditori Nacional, la cercavila del 25 de juliol amb exmúsics —que es preveu multitudinària— i un concert de setembre amb antics integrants, seguit d'un sopar obert a tothom qui haja tingut algun vincle amb l'entitat. «I segur que encara farem moltes més coses», diu Barceló.

Dirigir una banda centenària no és només fer sonar instruments. És mantenir viu un patrimoni. «La banda ha d'estar al servei de la cultura i dels actes tradicionals del territori», afirma Barceló. I ai-

Volen enregistrar un disc amb obres de compositors locals i cançons tradicionals

xò implica ser polivalent: cercaviles, processons, concerts vermut, balls de jotes, repertori simfònic...

Cada any preparen vuit obres noves, i al final de la temporada els músics voten la seua preferida, que es manté al repertori. És una manera de fer-los participants, de construir comunitat des de dins.

Però el repte més gran és un altre: «Mantenir una formació amb prou músics i assegurar el relleu generacional». En un context de despoblament rural, cada alumne és un tresor.

Entre els somnis de futur, n'hi ha un que emociona especialment: enregistrar un tercer disc que complete la trilogia iniciada amb les jotes de la Ribera d'Ebre i el disc dedicat a la Guerra Civil. «Seria molt bonic poder enregistrar les obres dels compositors locals i les cançons tradicionals del nostre poble», diu Barceló. I, sobretot, continuar creixent. «Espero que la Banda i Escola de Música de Benissanet continuï fent-se gran i que, com els bons vins, millori amb el pas del temps».

La Creu de Sant Jordi, a més d'un guardó, reflecteix 125 anys de dedicació, de famílies que han transmès instruments com qui transmet un cognom, de directors que han ensenyat molt més que notes, de xiquets que han après a estimar el seu poble a través de la música.